

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

DOKUMENT „ECCE HOMO“

DOKUMENTÁRNÍ CYKLUS O SMYSLU LIDSKÉHO ŽIVOTA

Markéta Felberová

Plzeň 2017

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Multimediální design
Specializace Užitá fotografie

Bakalářská práce

DOKUMENT „ECCE HOMO“
DOKUMENTÁRNÍ CYKLUS O SMYSLU LIDSKÉHO ŽIVOTA

Markéta Felberová

Vedoucí práce: MgA. Vojtěch Aubrecht

Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeská univerzita v Plzni

Plzeň 2017

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2017

podpis autora

Poděkování

Touto cestou bych chtěla poděkovat Vojtěchu Aubrechtovi, MgA. za vedení mé bakalářské práce, za veškerou odbornou pomoc, věcné připomínky a rady. Dále bych chtěla poděkovat mé blízké osobě za možnost zdokumentovat jeho životní etapu a v neposlední řadě všem jeho přátelům, bez jejich spolupráce bych neměla šanci všechno pochopit a fotograficky zpracovat.

OBSAH

1 MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE	1
2 TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY	3
CÍL PRÁCE	5
3 PROCES PŘÍPRAVY	6
PROCES TVORBY	7
4 POPIS DÍLA	8
TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKACE	10
PŘÍNOS PRO DANÝ OBOR	11
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	12
6 RESUMÉ	14
SEZNAM PŘÍLOH	15

1 MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

K fotografování jsem neměla bližší vztah zhruba do třetího ročníku na Střední odborné škole, obchodu, užitého umění a designu v Plzni, kde jsem studovala obor grafický design. Našimi hlavními předměty byly např. kresba, prostorový design a grafický design, kde jsme se věnovali například návrhům log, plakátů, či písma. Ač byly tyto předměty hlavní, nenaplnily má očekávání od studia. To se změnilo ve třetím ročníku, po absolvování volitelného předmětu fotografie. Tehdy mě focení nadchlo a já zjistila, že je mi fotografie velice blízká a že bych se mohla v budoucnu ubírat tímto směrem. Rok poté jsme si měli zvolit z několika témat naši maturitní práci. Na praktickou maturitní zkoušku jsem si zvolila téma „fotografická kniha na jedno výtvarné nebo reklamní téma“. Zpracovala jsem tedy výtvarnou fotografickou knihu na téma emoční prožitky, kde jsem si připravila soubor fotografií, inspirovaných událostmi lidského života.

Ten samý rok se také měly podávat přihlášky na vysokou školu a já se rozhodovala, v jakém oboru budu směřovat dál. V tom, že chci studovat v Plzni na Fakultě designu a umění Ladislava Sutnara, jsem měla jasno. Rozhodovala jsem se mezi dvěma obory grafický design a Užitá fotografie. Ta pro mě byla více tvůrčí a naplňovala mé představy. Přála jsem si být na tento obor přijata. Uvědomovala jsem si ovšem, že jsem nebyla na přijímačky připravená a fotografii samotné se věnovala jen chvíli. Přesto jsem přijímací řízení zkusila a doufala, že se můj malý sen vyplní. I přes tyto počáteční obavy

jsem uspěla a při vyhlášení výsledků o přijetí jsem měla ohromnou radost a byla zvědavá, co mi škola nabídne a naučí.

Vliv vysoké školy

Studium na Fakultě designu a umění Ladislava Sutnara v oboru Užité fotografie mi rozšířilo obzory ve více odvětvích jako například v dějinách fotografie, nebo mezi fotografickými technikami. Velice mě také nadchla práce s analogovou fotografií, se kterou jsem do té doby neměla žádné zkušenosti a stala se jednou z mých oblíbených částí ve fotografickém oboru. Vyvolávání ve fotokomoře, spjaté s napětím a čekáním zda se fotografie vydaří, má svůj půvab a kouzlo. Mezi mé další oblíbené předměty patřila velkoformátová fotografie. Při srovnání mé dnešní práce s prací na počátku (tím je myšlena má první fotografická kniha, jako součást maturitní zkoušky) je vidět znatelný progres v mých schopnostech a kvalitě fotografií. Když se zpětně podívám na mé dosavadní práce z klauzur, více si uvědomuji, co mě baví a co ráda fotím. Na fotografiích zachycuji často osobní události, osudy, či zajímavé příběhy z mého života, nebo mých blízkých přátel. Tyto náměty se pro mě staly stěžejními. Tak tomu je i v mé bakalářské práci.

2 TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

Při volbě tématu jsem se dlouho nerozhodovala. Když mé oko padlo na téma dokument „Ecce homo“, ihned jsem věděla, že se tomuto tématu chci věnovat. Jde o Dokumentární cyklus, který je zasvěcen elementární otázce lidského bytí. „Ecce homo“ jsem si vybrala z důvodů, že se ráda věnuji tématům popsaným výše.

Jedním z hlavních důvodů, proč jsem si toto téma vybrala, je, že se v mých dosavadních pracích relativně často objevuje. Například v klauzuře, kterou jsem vytvořila v letním semestru 2014/15, kde jsem zachytila sebe a mé dětství. Sérii¹ fotografií jsem nafotila v domě u mé babičky z otcovy strany, kde jsem prožila mnoho emocí, které ovlivnily můj život. Nebo v mé další práci, kterou jsem zhotovila v průběhu zimního semestru 2015/16 na zadané téma „Subjektivní dokument“. Zde jsem zachycovala mého dědečka na fotografiích, které zobrazovaly každodennost, do které zasahovalo i působení jeho ženy, mé babičky.

Na začátku své práce, jsem se nejdříve zamýšlela nad tím „Co je otázka lidského bytí?“ Při vyhledávání této otázky, se mi dostala do rukou kniha „*Moc přítomného okamžiku*“,² kapitola *Partnerské vztahy jako duchovní cvičení*.

---

¹ Příloha 1. klauzurní práce 1999

² Kniha *Moc přítomného okamžiku*, rok vydání

„Když víte, že váš vztah přestal být harmonický, a když to přiznáte, váš vztah se musí změnit. Nemůžete změnit sami sebe a už vůbec nemůžete změnit svého partnera nebo kohokoli jiného. Můžete však vytvořit prostor, v němž může dojít k transformaci, prostor do nějž, může vstoupit láska“.³

Dále jsem narazila také na komentář k dílu od Egon Bondyho, který byl zdrojem mé počáteční inspirace. Egon Bondy je filozof, který se věnuje velmi osobní otázce: Jak správně žít? Proč žít?

V mém prvním nápadu jsem se chtěla inspirovat těmito myšlenkami a vytvořit dokument založený na performance. V plánu jsem měla zdokumentovat sebe při sochání hlavy, která by představovala vztah muže a ženy. Pod vysochanou hlavou bychom si mohli představit různé nepříjemné pocity, situace, které se v našem životě odehrávají. Na konečné fotografii bych byla já¹ ve svatebním oblečení s hlavou, kde jsem chtěla poukázat na to, že i přes všechny složitosti, bolesti a utrpení vše nepříjemné k sobě nakonec připustíme. Bohužel se mi tento projekt zdál velice složitý a i poměrně zavadějící. Také jsem si uvědomovala, že nemám žádné zkušenosti se zhotovením sochy, proto jsem se dále zamýšlela nad tím, co jiného bych vytvořila.

Hlavou mi běželo mnoho myšlenek a až koncem zimního semestru se mě dotkla událost mého blízkého člověka, kterou jsem se nakonec rozhodla zpracovat jako bakalářskou práci.

---

³ Citace z knihy Nová země, Eckhart Tolle, str. 133, první odstavec

CÍL PRÁCE

Na začátku mého uvažování nad daným tématem se mi vynořilo několik cílů a záměrů práce. Postupným procesem mé tvorby mě zasáhla daná situace, která vykryštovala a ujednotila můj cíl.

Také vždy, když prožívám důležitou část ve svém životě, která se nemusí dotýkat jen mě ale i mých přátel nebo rodiny, vždy intuitivně vezmu do rukou svůj fotoaparát a začnu fotografovat. Je to pro mě způsob, jakým se vypořádávám s těmito událostmi, proto i nyní bylo pro mě přirozené tuto událost zdokumentovat a tímto způsobem i lépe pochopit. V mé práci se nachází spíše osobní rovina.

Výstupem mé výsledné práce má být minimálně 20 dokumentárních fotografií. Po domluvě s vedoucím bakalářské práce budu výsledné fotografie prezentovat v knižní publikaci. Mým cílem ve fotografiích bylo zachytit citlivé téma, které jsem chtěla tak udržet i v knižní podobě. Knihu jsem rozdělila do 5 sérií, kde jsem v každé sérii zdokumentovala konkrétní situaci, která se v daný okamžik vázala k příběhu mého přítele. Každá série v knize má jiný tón, stejně tak jako život sám, který není vždy stejný. Dále jsem se snažila, aby všechny série působily jednotně a každá série podporovala druhou. Proto jsem si dala za cíl kvalitně zachytit tuto životní událost a ukázat co mohou mladí lidé zažít v jejich životě.

3 PROCES PŘÍPRAVY

Na začátku mé práce, jsem byla plná obav a strachů řešit tohle téma s člověkem, který je sice můj přítel, ale intimita této věci je natolik intenzivní, že jsem si sama nebyla jistá formou realizace fotografií. Odrazem a ujištěním bylo střetnutí s místním podivínem trpícím schizofrenií. Tento člověk mě zaujal už před časem. Bylo to velice náhlé a impulsivní. Ze střetnutí s ním vznikly zajímavé snímky⁴ Dodalo mi to odhodlání ke zpracování mé bakalářské práce s mým blízkým přítelem, kdy jsem se snažila pochopit jeho vnímání a existenci v tomto prostoru a čase.

Jednou z dalších inspirací byl pro mě i Jean Dubuffet a jeho snaha pochopit lidi s pohnutým psychickým vnímáním. Poprvé se s ním střetnul ve Švýcarsku ve sbírce kreseb ženovského psychiatra a pokoušel se přiblížit a nebát se takto změněného stavu vědomí. Tak jako on i Paul Klee nazývali umění psychicky postihnutých jako návrat k čistým „hloubkám“.⁵

Celkově mě zaujalo jeho vnímání, ale především vnímání jeho okolí těchto stavů, které si prožil. Následné zanechání prázdného prostoru, příběhů a vzpomínek.

---

⁴ Příloha 2. nepoužitý snímek

⁵ Kniha Umění po roce 1900, rok vydání 2015

PROCES TVORBY

První snímky vznikly v bytě, kde se všechno dělo. Začala jsem navštěvovat jeho spolubydlící a pátrala jsem po počátečním impulsu. Oslovila mě atmosféra jeho prázdného pokoje, matrace a osobních věci, které tam nechal. Uvízly v čase a na chvíli vyprávěly část jeho příběhu.

Dále jsem se setkala s jeho nejbližšími přáteli, především s jeho nejlepším kamarádem, který s ním tráví mnoho času. Při dialogu s ním vznikly další fotografie, jež vyprávějí, co se dělo. Následně jsem pokračovala v pozorování bytu a rozhodla se více poznat jeho hektický život v kapele. On ho prožíval denně v kontrastu s realitou všedních starostí, vlastně dva neslučitelné světy. S jeho kapelou jsem strávila jeden koncert a nafotila to, co má nejraději.

Poslední fotografie vznikly během návštěv s přáteli a rozhovorů s ním. Jeho klidná nálada a ohlédnutí zpět mě v tvorbě taktéž posunula. Tam jsem poznala význam tématu „Ecce homo“ díky vyjádření jednoho z přátel: „To je přece láska“.

Poté jsem uspořádala sbírku fotek do 5 sérií, které vypovídají o postoji a ochotě přátel pochopit jeho životní etapu a zároveň s námi sdílejí i něco o něm samém.

4 POPIS DÍLA

Má bakalářská práce se soustředí na jednoho člověka z mých blízkých přátel. Celý tento nápad vznikl náhodně, jak jsem již psala v zimním semestru, kdy jsem se dozvěděla, že má blízká osoba má problém a musí být převezena do léčebny v Dobřanech. Začala jsem tedy přemýšlet nad uspěchaným životem a nad tím, až kam nás tato doba může dovést. Lidé jsou stále ve spěchu, mají mnoho odpovědností a problémů, s nimiž se musí neustále vyrovnávat.

Jak už jsem se zmínila, svou práci jsem rozdělila do 5 sérií, každou sérii jsem pojmenovala slovem „šel, zmizel, kde je?, není, ale je!“. Tato slova jsem se snažila ujednotit a vymyslet tak název pro mou bakalářskou práci, kterou jsem nazvala „Meziprostor“. Tato volba názvu popisuje, veškerou situaci, která se stala, tak i samotného člověka. Tento název mě napadl při pohledu na fotografii, kterou jsem vytvořila během focení jeho prázdného pokoje. Název „Meziprostor“ také protože se všechny série odehrávají v jiném čase a prostoru. Neméně mě inspiroval text z knihy „Nová Země“.

„Život většiny lidí je přeplněný věcmi. Jejich životy jsou jako historie lidstva, o které Winston Churchill prohlásil: „Jedna ztracená věc za druhou...“ Jejich mysl je přetížena myšlenkami – jedna bez ustání střídá druhou. To je dimenze vědomí hmoty – vědomí zaplněného věcmi, to je realita většiny lidí. To je důvod, proč jsou tak neklidní a nevyrovnaní. Aby se na naší planetu vrátila duševní rovnováha a lidstvo tak mohlo naplnit svůj osud, je třeba vyvážit vědomí

hmoty, vědomím prostoru. Slova I toto jednou pomine, vám připomínají, že si máte uvědomit vnitřní prostor. Budete ho vnímat jako klid, hluboký vnitřní mír, dokonce i v nejtěžších chvílích.“⁶

---

⁶ Citace z knihy Nová země, Eckhart Tolle, str. 133, první odstavec

TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKACE

Při vzniku veškerých fotografií jsem použila digitální zrcadlový fotoaparát Nikon D3100. Většina fotek tak vznikla za denního světla, které souvisí s charakterem a přirozeným prostředím. Veškeré fotografie jsem upravila v samotném grafickém editoru Adobe Photoshop.

Výsledné fotografie prezentuji v knižní podobě. Při tvorbě knihy jsem si zvolila skládanou vazbu, která má podobu leporela. Snažila jsem se, aby volba knihy udržela živost příběhu, který vypráví. Velikost knihy je inspirovaná podobou deníku a zachování tak intimnosti a citlivosti daného tématu. Jde o nahlédnutí do soukromého života. Kniha je vyrobená o velikosti 22 cm na 12,5 cm a doprovázena několika slovy. Nechtěla jsem do ní vkládat mnoho textu, protože si myslím, že by to v tomto případě mělo spíše negativní vliv a zbytečně popisovalo příběh ve fotografiích, ze kterých by to měl člověk cítit sám.

V knize jsem kombinovala barevné a černobílé fotografie. Černobílé fotografie jsem zvolila jako jediné ve druhé sérii fotek s názvem „zmizel“, které mají charakterizovat neživost. V sérii jsou obsaženy snímky věcí a nevyskytují se v něm žádní lidé. Ostatní série jsou barevné, a každá z nich má lehce jiný nádech barev. Má barevnost fotografií mi připomíná dokument „Mum“ od Libuše Jarcovejákové. Jak jsem se již zmínila kombinaci barevné a černobílé fotografie jsem zvolila, protože není vždy vše stejné, tak jako v životě.

PŘÍNOS PRO DANÝ OBOR

Není pro mne jednoduché odhadnout přínos své práce pro daný obor. Můžu, ale říci svůj názor, jak bych si přála, aby lidé pochopili mou bakalářskou práci. Mým záměrem je, aby si každý ve svém životě, uvědomil své bytí, přítomnost daného okamžiku, vážil si obyčejných věcí, svého zdraví a dennodenních drobností, které ho obklopují ve svém prostoru, protože „I toto jednou pomine. Jakoby kolem té události vznikl prázdný prostor. Získáte od ní odstup. Stejný odstup získáte od svých emocí a bolesti. Ten prázdný prostor existuje dokonce i mezi myšlenkami. Z tohoto prostoru vyzařuje klid, který nepochází z tohoto světa.“

Myslím si, že po technické stránce nebude mít má práce nějaký významný přínos pro daný obor, protože jsem pracovala klasickým přístupem, kdy jsem využívala k zaznamenání fotografií digitální zrcadlovku, což je ve fotografické praxi běžné. Po obsahové stránce, by mohla mít má práce přínos, protože se zabývá tématem, o kterém lidé tolik nemluví. Což si myslím, že není dobře, protože i tohle je naší součástí života.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

a) Knižní a periodická literatura

FOSTER, Hal, Rosalind E. KRAUSS, Yve-Alain BOIS, B. H. D. BUCHLOH a David JOSELIT. *Umění po roce 1900: modernismus, antimodernismus, postmodernismus*. Druhé, rozšířené vydání. Přeložil Josef HRDLIČKA, přeložil Irena ELLIS, přeložil Jitka SEDLÁČKOVÁ, přeložil Jana HLÁVKOVÁ. Praha: Sloart, 2015. ISBN 978-80-7391-975-7

KOLÁŘ, Viktor. *Ostrava*. Kant, 2010. ISBN 978-80-7437-030-4.

STEHLI, Iren. *Libuna*. Praha: Torst, 2008. ISBN 9783908247630.

TOLLE, Eckhart. *Moc přítomného okamžiku*. Praha: PRAGMA, 1999. ISBN 80-7205-839-8.

TOLLE, Eckhart. *Nová země: Objevte v sobě smysl života*. Citta-della, 2013. ISBN 978-80-89628-15-5.

b) Internetové zdroje

JARCOVJAKOVA, Libuše. Jarcovjakova [online]. [cit. 2017-04-27].

Dostupné z: <http://www.jarcovjakova.com/albums/mom/>

6 RESUMÉ

I draw up Ecce Homo as a topic of my bachelor thesis. This topic focuses on a question of a human being. I chose this topic as it has always been very close to me. In my work I often capture personal events, human's destiny and events of my friends and me. And this is also what my bachelor thesis deals with.

My work focuses on one of my closest friend. The theme of my bachelor work was not planned, it came to my mind accidentally when I found out my close friend had a problem and he had to be taken to the psychiatric hospital in Dobřany. Immediately, I started thinking about lifestyle people nowadays lead and how it can affect them and their lives. People are still in a rush, have many responsibilities and problem to deal with.

I created a photographic book called "Interspace". The book is divided into 5 series. In each series I documented a specific situation that my close friend was experiencing right then. In the book I combined coloured and black and white photographs. Every series in the book has a different tone as well as life is. Nothing is ever the same. But together this series work as a unit in which one series support the other. In the book I incorporated photographs from my friend's flat which is now abandoned and empty. I photographed also his close friends and the music band he played in and which meant a lot to him.

This is a very sensitive and intimate topic for me and that is also why I wanted to keep my friend's identity anonymous. I want to capture this life event and point out, what young people can experience in their lives.

SEZNAM PŘÍLOH

7 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Klauzurní práce

Příloha 2: Nepoužitý snímek – podivín

Příloha 3: Nepoužitý snímek - podivín

Příloha 4: Inspirační zdroj

Příloha 5: Inspirační zdroj

Příloha 6: Inspirační zdroj

Příloha7: Nepoužitá fotografie

Příloha8: Nepoužitá fotografie

Příloha9: Nepoužitá fotografie

Příloha10: Nepoužitá fotografie

Příloha11: Nepoužitá fotografie

Příloha 12: Nepoužitá fotografie

Příloha 13: Nepoužitá fotografie

Příloha 14: Nepoužitá fotografie

Příloha 15: Nepoužitá fotografie

Příloha 1: Klauzurní práce

Příloha 2: Nepoužitý snímek – podivín

Příloha 3: Nepoužitý snímek – podivín

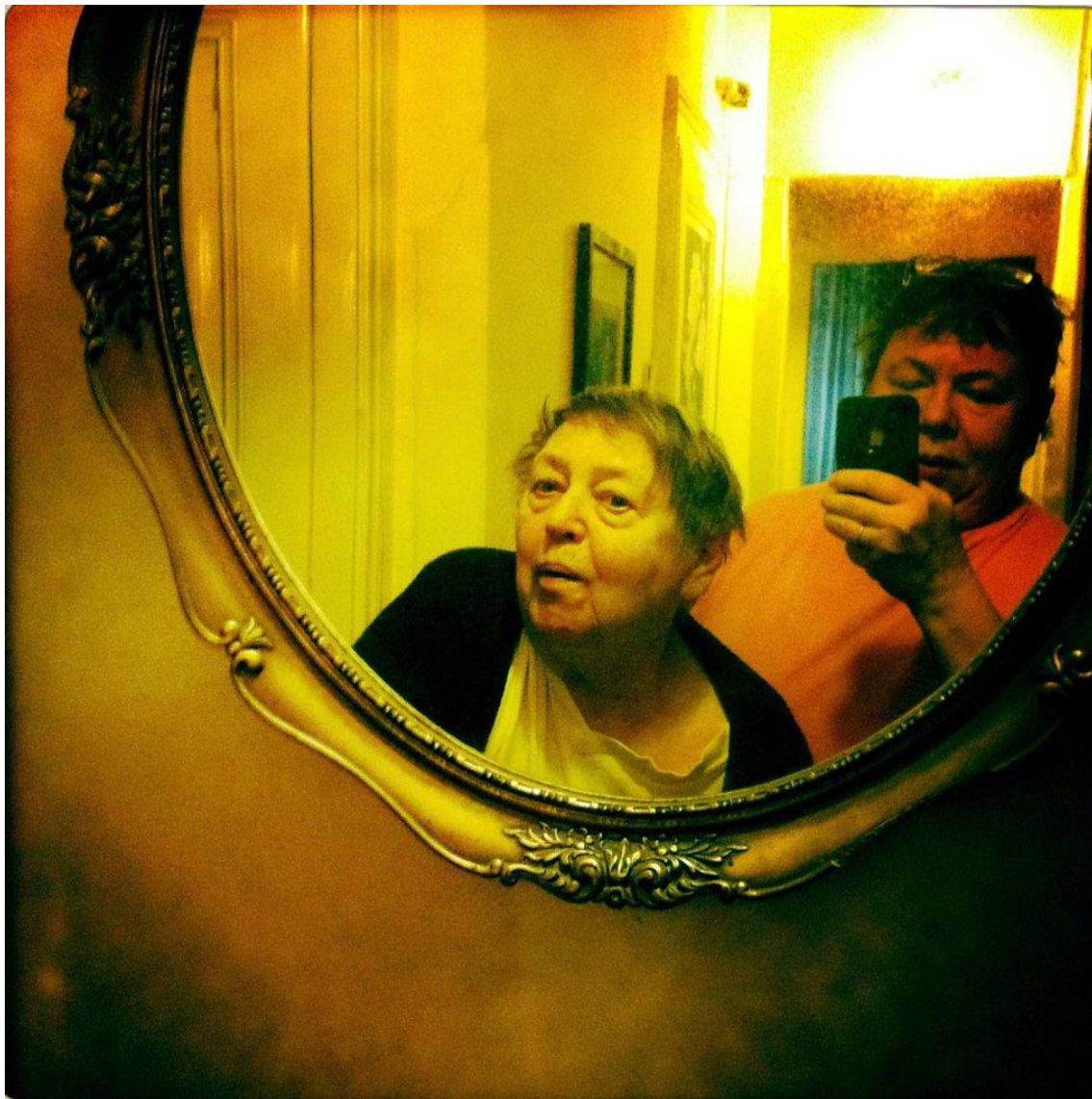
Příloha 4: Inspirační zdroj

JARCOVJAKOVA, Libuše. Jarcovjakova [online]. [cit. 2017-04-27]. Dostupné z:
<http://www.jarcovjakova.com/albums/mom/>

Příloha 5: Inspirační zdroj

JARCOVJAKOVA, Libuše. Jarcovjakova [online]. [cit. 2017-04-27]. Dostupné z:
<http://www.jarcovjakova.com/albums/mom/>

Příloha 6: Inspirační zdroj

FOSTER, Hal, Rosalind E. KRAUSS, Yve-Alain BOIS, B. H. D. BUCHLOH a David JOSELIT. *Umění po roce 1900: modernismus, antimodernismus, postmodernismus*. Druhé, rozšířené vydání. Přeložil Josef HRDLIČKA, přeložil Irena ELLIS, přeložil Jitka SEDLÁČKOVÁ, přeložil Jana HLÁVKOVÁ. Praha: Slovart, 2015. ISBN 978-80-7391-975-7

Příloha 7: Nepoužitý snímek

Příloha 8: Nepoužitý snímek

Příloha 9: Nepoužitý snímek

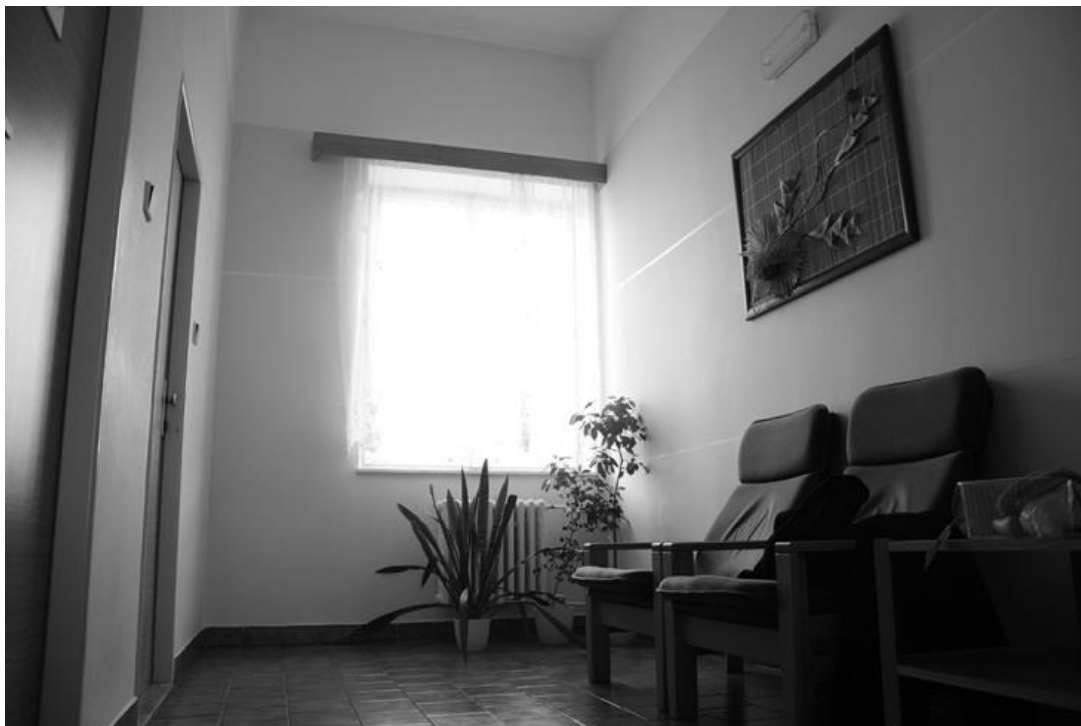
Příloha 10: Nepoužitý snímek

Příloha 11: Nepoužitý snímek

Příloha 12: Nepoužitý snímek

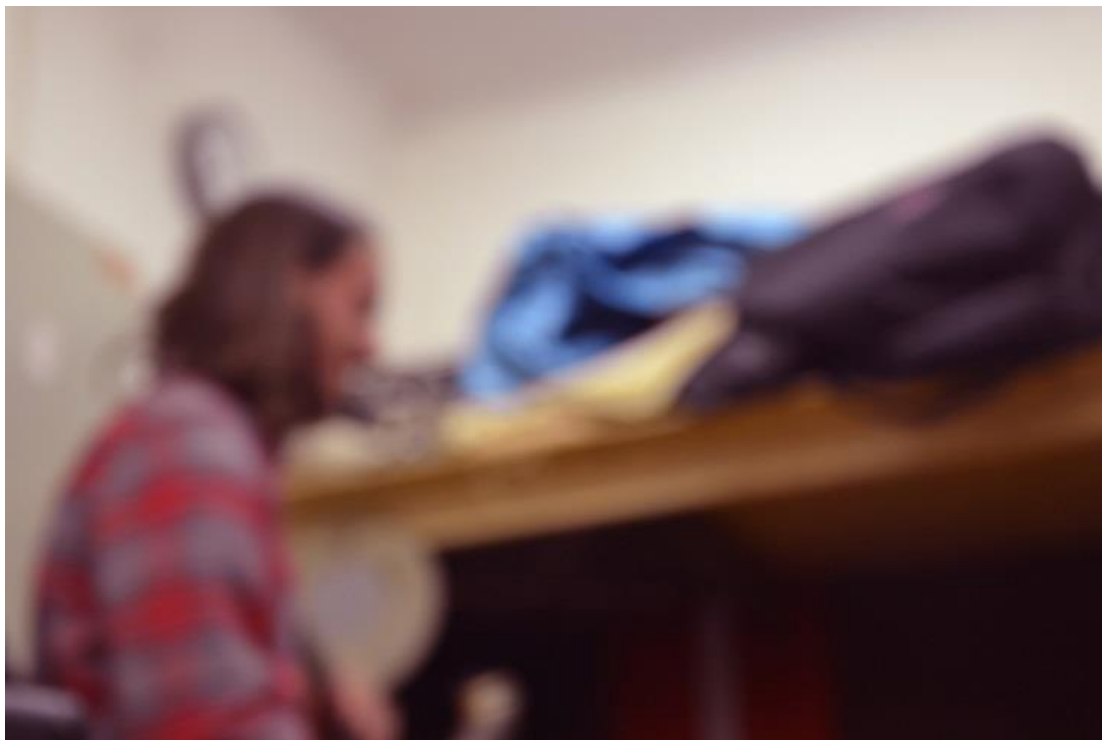

Příloha 13: Nepoužitý snímek

Příloha 14: Nepoužitý snímek

Příloha 15: Nepoužitý snímek

